

מסכת סוטה פרק ב

(יד,א) משנה: היה מביא את מנחתה בתוך כפיפה מצרית, ונותנה על ידיה כדי ליגעה. כל המנחות, תחילתן וסופן בכלי שרת - וזו, תחלתה בכפיפה מצרית וסופה בכלי שרת. כל המנחות טעונות שמן ולבונה - וזו, אינה טעונה לא שמן ולא לבונה. כל המנחות באות מן החטין - וזו באה מן השעורין. מנחת העומר, אף על פי שבאה מן השעורין, היא היתה באה גרש - וזו באה קמח. **רבן גמליאל** אומר: כשם שמעשיה מעשה בהמה, כך קרבנה מאכל בהמה

גמרא: תניא: **אבא חנין** אומר משום **רבי אליעזר**: וכל כך למה?¹ כדי ליגעה, כדי שתחזור בה! - אם ככה, חסה תורה על עוברי רצונו - קל וחומר, על עושי רצונו! {וממאי משום דחסה הוא?! דילמא כי היכי דלא תימחק מגילה?!} **קסבר: (יד,ב)** משקה ואחר כך מקריב את מנחתה. דאי משום מגילה, הא אימחיקא לה!

כל המנחות, תחילתן וסופן בכלי שרת - וזו, תחלתה בכפיפה מצרית וסופה בכלי שרת -- {ורמינהו: סדר מנחות, כיצד? אדם מביא מנחה מתוך ביתו בקלתות של כסף ושל זהב, ונותנה לתוך כלי שרת, ומקדשה בכלי שרת. ונותן עליה שמנה ולבונתה, ומוליכה אצל כהן. וכהן מוליכה אצל מזבח ומגישה בקרן דרומית מערבית, כנגד חודה של קרן, ודיו. ומסלק את הלבונה לצד אחד, וקומץ ממקום שנתרבה שמנה, ונותנו לתוך כלי שרת, ומקדשו בכלי שרת. ומלקט את לבונתה, ונותנה על גביו. ומעלה אותו לגבי מזבח,² ומעלהו ומקטירו בכלי שרת. ומולחו, ונותנו על גבי האישים. קרב הקומץ, שיריה נאכלין, ורשאין הכהנים ליתן לתוכה יין ושמן ודבש. ואין אסורין אלא מלחמץ ~קתני מיהא: בקלתות של כסף ובקלתות של זהב! אמר **רב פפא**: אימא: בכלים הראויין לכלי שרת!

מכלל דכפיפה מצרית לא חזיא! - ג'כמאן? ^ דלא כרבי יוסי ברבי יהודה, דתניא: כלי שרת שעשאן של עץ, **רבי פוסל ור' יוסי בר' יהודה** מכשיר! אפילו תימא רבי יוסי ברבי יהודה - אימר דאמר ר' יוסי בר' יהודה, בחשובין - בפחותין, מי אמר?! - וכי³ לית ליה לר' יוסי בר' יהודה (מלאכי א) "הקריבהו נא לפחתך"?

1 יש שאין גורסים תיבות אלו
2 יש שאין גורסים תיבות אלו
3 לפננו חסר

ונותנה לכלי שרת, ומקדשה בכלי שרת -- ^ שמעת מינה: כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת! אימא: נותנה בכלי שרת לקדשה בכלי שרת!

ונותן עליה שמנה ולבונתה -- שנאמר: (ויקרא ב) "ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה"

ומוליכה אצל כהן -- דכתיב: "והביאה אל בני אהרן הכהנים"

וכהן מוליכה אצל מזבח -- דכתיב: "והגישה אל המזבח"

מגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן ודיו -- גמנלן? <דכתיב: (ויקרא ו) "וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני ה' אל פני המזבח", ותניא: "לפני ה' " - יכול במערב? תלמוד לומר: "אל פני המזבח"! אי "אל פני המזבח", יכול בדרום? תלמוד לומר: "לפני ה' "! - הא כיצד? מגישה בקרן דרומית מערבית, כנגד חודה של קרן, ודיו. **רבי אליעזר** אומר: יכול יגישה במערבה של קרן או לדרומה של קרן? אמרת: כל מקום שאתה מוצא שני מקראות, אחד מקיים עצמו ומקיים דברי חבירו, ואחד מקיים עצמו ומבטל דברי חבירו, מניחין את שמקיים עצמו ומבטל חבירו, ותופסין את שמקיים עצמו ומקיים חבירו - כשאתה אומר "לפני ה' " - במערב, ביטלתה "אל פני המזבח" - בדרום. וכשאתה אומר "אל פני המזבח" - בדרום, קיימתה "לפני ה' " - במערב! גמא כיצד? - מגישה לדרומה של קרן! גוהיכן קיימתה? אמר **רב אשי**: קסבר האי תנא: כוליה מזבח בצפון קאי! גמאי "ודיו"? <אמר **רב אשי**: איצטריך - סלקא דעתך אמינא: תיבעי הגשת מנחה גופה - קמשמע לך! גואימא: הכי נמי! <אמר קרא: "והקריבה אל הכהן והגישה אל המזבח" - מה הקרבה אצל כהן, בכלי - אף הגשה אצל מזבח, בכלי!

ומסלק את לבונתה לצד אחד -- כי היכי דלא תקמוץ בהדי מנחה, כדתנן: קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח, או קורט

4 לע"ד כצ"ל, אבל לפננו: "והגישה אצל המזבח", ואין לשון זה נמצא בפרק

וקומץ ממקום שנתרבה שמנה -- גמנלן? - דכתיב: "וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה", "והקטיר הכהן את אזכרתה מגרשה ומשמנה"⁵

ונותנו לתוך כלי שרת, ומקדשו בכלי שרת -- {למה ליה! הא קדשה חדא זימנא! כמידי דהוה אדם - דם, אף על גב דקדישתיה סכין בצואר בהמה, הדר מקדיש ליה בכלי שרת - הכא נמי לא שנא!

ומלקט את לבונתה ונותנה על גביו -- דכתיב: (ויקרא ו) "ואת כל הלבונה אשר על המנחה"

ומעלהו (טו,א) ומקטירו בכלי שרת -- ובכלי שרת מקטיר ליה?! אלא אימא: מעלהו בכלי שרת להקטירו!

ומולחו ונותנו על גבי האישים -- דכתיב: (ויקרא ב) "וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח"

קרב הקומץ, שיריה נאכלין -- גמנלן? דכתיב: "והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחח לה", וכתב: "והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו"

קרב הקומץ -- למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה. דאיתמר: הקומץ, מאימתי מתיר שיריים באכילה? **רבי חנינא** אמר: משתשלוט בו האור. **רבי יוחנן** אמר: משתיצת האור ברובו

ורשאין הכהנים ליתן לתוכו יין ושמן ודבש -- גמאי טעמא? אמר קרא: "למשחה" - לגדולה - כדרך שהמלכים אוכלין!

5 העתקתי כאן עוד כמה תיבות מראש הפסוק

ואין אסורין אלא מלחמץ, דכתיב: (ויקרא ו) "לא תאפה חמץ חלקם" - אמר ר' שמעון בן לקיש: אפילו חלקם, לא תאפה חמץ

כל המנחות טעונות שמן ולבונה - וזו, אינה טעונה לא שמן ולא לבונה. כל המנחות באות מן החטין - וזו באה מן השעורין. מנחת העומר, אף על פי שבאה מן השעורין, היא היתה באה גרש - וזו באה קמח -- {וכל המנחות טעונות שמן ולבונה?! - והאיכא מנחת חוטא, דרחמנא אמר: (ויקרא ה) "לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה"? אהכי קאמר: כל המנחות טעונות שמן ולבונה, ובאות מן החיטין, ובאות סלת - מנחת חוטא, אף על פי שאינה טעונה שמן ולבונה, באה מן החטין ובאה סלת; מנחת העומר, אף על פי שהיא באה מן השעורין, טעונה שמן ולבונה, ובאה גרש - וזו אינה טעונה לא שמן, ולא לבונה, ובאה מן השעורין, ובאה קמח!

תניא: אמר ר' שמעון: בדין הוא שתהא מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה, שלא יהא חוטא נשכר. ומפני מה אינה טעונה? שלא יהא קרבנו מהודר! ובדין הוא שתהא חטאת חלב טעונה נסכים, שלא יהא חוטא נשכר. ומפני מה אינה טעונה? שלא יהא קרבנו מהודר! אבל חטאתו של מצורע ואשמו, טעונין נסכים, לפי שאין באין על חטא {איני! והאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: על שבעה דברים נגעים באין: על לשון הרע, ועל שפיכות דמים, ועל שבועת שוא, ועל גילוי עריות, ועל גסות הרוח, ועל הגזל, ועל צרות העין?! אהתם, מנגעיה הוא דאיכפר ליה - כי מייתי קרבן, לאשתרוי בקדשים הוא דקא מייתי! {אלא מעתה, חטאת נזיר תהא טעונה נסכים, לפי שאינה באה על חטא! אסבר לה כרבי אלעזר הקפר, דאמר נזיר נמי חוטא הוא

רבן גמליאל אומר: כשם שמעשיה מעשה בהמה, כך קרבנה מאכל בהמה -- תניא: אמר להן רבן גמליאל לחכמים: סופרים! הניחו לי, ואדרשנה כמין חומר! (טו,ב) דשמעיה לר' מאיר, דקאמר: היא האכילתו מעדני עולם, לפיכך קרבנה מאכל בהמה - אמר להו: התינח עשירה! עניה, מאי איכא למימר?! אלא כשם שמעשיה מעשה בהמה, כך קרבנה מאכל בהמה!

משנה: היה מביא פילי של חרס, ונותן לתוכה חצי לוג מים מן הכיור. **ר' יהודה** אומר: רביעית - כשם שממעט בכתב, כך ממעט במים. נכנס להיכל ופנה לימינו, ומקום היה שם אמה על אמה, וטבלא של שיש, וטבעת היתה קבועה בה. כשהוא מגביה ונוטל⁷ עפר מתחתיה ונותן כדי שיראה על המים, שנאמר: (במדבר ה) "ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן יקח הכהן ונתן אל המים"

גמרא: תנא: פילי של חרס חדשה, דברי **רבי ישמעאל**

גמאי טעמא דרבי ישמעאל? אגמר "כלי" "כלי" ממצורע - מה להלן חרס חדשה, אף כאן חרס חדשה! גוהתם מנלן? אדכתיב: (ויקרא יד) "ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים" - מה מים חיים, שלא נעשתה בהן מלאכה - אף כלי, שלא נעשתה בו מלאכה! אי מה להלן מים חיים, אף כאן מים חיים! אלא רבי ישמעאל, הכי נמי! דאמר **ר' יוחנן**: מי כיור, רבי ישמעאל אומר מי מעיין הן, וחכמים אומרים משאר מימות הן!

{איכא למיפרך: מה למצורע, שכן טעון עץ ארז ואזוב ושני תולעת! אאמר **רבה**: אמר קרא: "בכלי חרס" - כלי שאמרתי לך כבר!

אמר **רבא**: לא שנו אלא שלא נתאכמו פניו, אבל נתאכמו פניו, פסולין. מאי טעמא? דומיא דמים - מה מים, שלא נשתנו - אף כלי, שלא נשתנה! גבעי **רבא**: נתאכמו, והחזירן לתוך כבשן האש ונתלבנו, מהו? מי אמרינן: כיון דאידחו, אידחו? או דילמא, כיון דהדור, הדור?

{תא שמע: **רבי אליעזר**⁸ אומר: עץ ארז ואזוב ושני תולעת, שהפשיל בהן קופתו לאחוריו, פסולין - והא התם, הדרי ומפשטי! אהתם, דאיכלוף איקלופי!

נכנס להיכל ופנה לימינו -- גמאי טעמא? אדאמר מר: כל פינות שאתה פונה, לא יהו אלא דרך ימין!

ומקום היה שם אמה על אמה, וטבלא של שיש, וטבעת היתה קבועה בה. כשהוא מגביה ונוטל עפר מתחתיה -- תנו רבנן: "ומן העפר אשר יהיה" - יכול יתקן מבחוץ ויכניס? תלמוד לומר: "בקרקע המשכן!" - אי בקרקע המשכן, יכול יחפור בקרדומות?

7 במשניות גרסינן: "וכשהוא מגביה, נוטל"

8 לפננו: אלעזר

תלמוד לומר: "אשר יהיה!" - הא כיצד? יש שם, הבא - אין שם, תן שם!

תניא אידך: "ומן העפר אשר יהיה" - מלמד שהיה מתקן מבחוץ ומכניס; "בקרקע המשכן" - איסי בן יהודה אומר: להביא קרקע (טז, א) שילה, נוב, וגבעון, ובית עולמים. איסי בן מנחם אומר: אינו צריך - ומה בטומאה קלה, לא חלק הכתוב - בטומאת אשת איש חמורה, לא כל שכן! - אם כן, מה תלמוד לומר "בקרקע המשכן"? שלא יביא מתוך קופתו!

איבעיא להו: אין שם עפר, מהו שיתן אפר? - אליבא דבית שמאי לא תיבעי לך, דאמרי: לא מצינו אפר שקרוי "עפר" - כי תיבעי לך אליבא דבית הלל, דאמרי: מצינו אפר שקרוי "עפר" - מאי? אף על גב דאיכרי "עפר", הכא "בקרקע המשכן" כתיב? או דילמא, האי "בקרקע המשכן" לכדאיסי בן יהודה, ולכדאיסי בן מנחם הוא דאתי?

{תא שמע: דאמר ר' יוחנן משום ר' ישמעאל: בשלשה מקומות הלכה עוקבת מקרא - התורה אמרה: (ויקרא יז) "בעפר", והלכה: בכל דבר; התורה אמרה: (במדבר ו) "בתער", והלכה: בכל דבר; התורה אמרה: (דברים כד) "ספר", והלכה: בכל דבר - ואם איתא, ליחשוב נמי האי? כתנא ושייר! {ומאי שייר דהאי שייר? אשייר מצורע, דתניא: (ויקרא יד) "והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו" - כלל; "את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו" - פרט; "ואת כל שערו יגלח" - חזר וכלל - כלל ופרט וכלל, אי אתה דן אלא כעין הפרט - מה פרט מפורש: מקום כינוס שער ונראה - אף כל: מקום כינוס שער ונראה - מה רבי? רבי שיער הרגלים! מאי מיעט? מיעט דבית השחי ודכוליה גופיה! ~והלכתא: מגלח כדלעת, דתנן: בא לו להקיף את המצורע, מעביר תער על כל בשרו - וקתני סיפא: וביום השביעי מגלחו תגלחת שניה כתגלחת ראשונה!

{אמר רב נחמן בר יצחק: כי קא חשיב, הלכה עוקבת מקרא - הא עוקבת מדרש? היא!

{{רב פפא אמר: כי קא חשיב, הלכה עוקבת ועוקרת - הא עוקבת ומוספת היא!

{{רב אשי אמר: הא מתניתא מני? רבי ישמעאל היא, דדריש

כללי ופרטי - (טז,ב) "כדלעת" מני? ר' עקיבא היא, דדריש ריבוי ומיעוטי! דתניא: (ויקרא יד) "והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו" - ריבה; "את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו" - מיעט; "ואת כל שערו יגלח" - חזר וריבה - ריבה ומיעט וריבה, ריבה הכל! מאי ריבה? ריבה דכוליה גופיה! ומאי מיעט? מיעט שיער שבתוך החוטם!

גמאי הוי עלה? {תא שמע: דאמר רב הונא בר אשי אמר רב: אין שם עפר, מביא רקבובית ירק, ומקדש! אלא היא! רקבובית ירק הוא דהואי עפר - אפר לא הואי עפר!¹⁰

ונותן כדי שיראה על המים, שנאמר: (במדבר ה) "ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן יקח הכהן ונתן אל המים" -- תנו רבנן: שלשה צריכין שיראו: עפר סוטה, ואפר פרה, ורוק יבמה. משום רבי ישמעאל אמרו: אף דם צפור

גמאי טעמא דרבי ישמעאל? דכתיב: (ויקרא יד:נא) "וטבל אותם בדם הצפור השחוטה ובמים החיים" ~ ותניא: "בדם" - יכול בדם ולא במים? תלמוד לומר: "במים!"¹¹ - אי "מים", יכול במים ולא בדם? תלמוד לומר: "בדם!" - הא כיצד? מביא מים שדם ציפור ניכר בהן! גזכמה? רביעית! %ורבנן: ההוא לגופיה, דהכי קאמר רחמנא: אטביל בדם ובמים %ורבי ישמעאל: אם כן, לכתוב רחמנא "וטבל בהם" - "בדם" ו"במים" למה לי? לניכר! %ורבנן: אי כתב רחמנא "וטבל בהם", הוה אמינא: האי לחודיה והאי לחודיה - כתב רחמנא "בדם ... ובמים" לערבן %ור' ישמעאל: לערבן, קרא אחרינא! כתיב: (ויקרא יד:ה) "ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים" %ורבנן: אי מההוא, הוה אמינא: לישחטיה סמוך למנא, ונינקטינהו לוורידין ולקבליה לדם במנא אחרינא - קמשמע לן!

גבעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא: גדולה ומדחת את המים, קטנה ונדחת מפני המים, מהו? אמר ליה: לאו אמינא לך: לא תפיק נפשך לבר מהילכתא! בצפור דרור שיערו רבנן - אין לך גדולה שמדחת את המים, ואין לך קטנה שנדחת מפני המים!

תנו רבנן: הקדים עפר למים, פסול. ור' שמעון מכשיר - גמאי

10 כך לפי הגרסה שלפננו. אבל לפי רש"י לא גורסים "ולא היא", והגמרא מקבל את הדמיון ואומר בתמיה: "אם רקבובית ירק כשר, היתכן שאפר אינו כשר?!", ואם כן הוה: "אתא שמע"

11 לפי הב"ח צ"ל: "מים"

טעמא דרבי שמעון? <דכתיב: (במדבר יט) "ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת" ~ותניא: אמר ר' שמעון: גזכי עפר הוא?! והלא אפר הוא! - שינה הכתוב במשמעו לדון הימנו גזירה שוה! - נאמר כאן "עפר" ונאמר להלן "עפר" - מה להלן, עפר על גבי מים - אף כאן, עפר על גבי מים! ומה כאן, הקדים עפר למים, כשר - אף להלן, הקדים עפר למים, כשר!

~והתם מנלן? אתרי קראי כתיבי: כתיב: "עליו" - אלמא אפר ברישא, וכתיב: "מים חיים אל כלי" - אלמא מים ברישא! - הא כיצד? רצה זה נותן, רצה זה נותן! %ורבנן: "אל כלי" - דוקא; "עליו" - לערבן %ואימא: "עליו" - דוקא - "אל כלי" - שתהא חיותן בכלי! <מה מצינו בכל מקום, מכשיר למעלה - אף כאן, מכשיר למעלה!

(יז,א) משנה: בא לו לכתוב את המגילה. מאיזה מקום הוא כותב? (במדבר ה:יט) מ"אס לא שכב איש¹² ... ואת כי שטית תחת אישך¹³", ואינו כותב "והשביע הכהן את האשה". וכותב: "יתן ה' אותך לאלה ולשבועה"¹⁴ "ובאו המים המאררים האלה במעיד לצבות בטן ולנפיל ירך" ואינו כותב "ואמרה האשה אמן אמן". **רבי יוסי** אומר: לא היה מפסיק. **ר' יהודה** אומר: כל עצמו אינו כותב אלא "יתן ה' אותך לאלה ולשבועה בתוך עמך בתת ה' את ירכך נפלת ואת בטנך צבה"¹⁵ ובאו המים המאררים האלה במעיד לצבות בטן ולנפיל ירך", ואינו כותב "ואמרה האשה אמן אמן"

גמרא: גבמאי קא מיפלגי? <בהאי קרא קמיפלגי: (במדבר ה) "וכתב את האלות האלה הכהן בספר" - ר' מאיר סבר: "אלות" - אלות ממש; "האלות" - לרבות קללות הבאות מחמת ברכות; "אלה" - למעוטי קללות שבמשנה תורה; "האלה" - למעוטי צוואות וקבלות אמן %ורבי יוסי: כולהו כדקאמרת - "את" - לרבות צוואות וקבלות %ור' מאיר, אתים לא דריש. %ור' יהודה: כולהו במיעוטי דריש להו: "אלות" - אלות ממש; "האלות" - למעוטי קללות הבאות מחמת ברכות; "אלה" - למעוטי קללות שבמשנה תורה; "האלה" - למעוטי צוואות וקבלות %ורבי מאיר, מאי שנא האי "ה"י דמרבי ביה, ומאי שנא האי "ה"י דמעייט ביה?! <"ה"י" דגביה דריבויא, ריבויא היא - "ה"י" דגביה דמיעוטא,

12 לפננו כאן "וגו"

13 נל"ד צ"ל: עד "ואת כי שטית תחת אישך וכי נטמאת ויתן איש בך את שכבתו מבלעדי אישך", לשון "מ" מורה שאין שייך "וגו" באמצע אלא בסוף, ובאמצע צ"ל "עד"

14 צ"ל: "עד: "ובאו המים המאררים האלה במעיד לצבות בטן ולנפיל ירך"

15 נראה שכולל כל מה שבאמצע

מחברת סוטה - ב

מיעוטא! {והא לית ליה לר' מאיר "מכלל לאו אתה שומע הן"?!
אמר **רבי תנחום**: (במדבר ה) "הנקי" כתיב!

דריש **ר' עקיבא**: איש ואשה - זכו, שכינה ביניהן - לא זכו, אש
אוכלתן! אמר **רבא**: ודאשה עדיפא מדאיש. מאי טעמא?¹⁶ - האי
מצרף, והאי לא מצרף!

אמר **רבא**: מפני מה אמרה תורה הבא עפר לסוטה? זכתה - יוצא
ממנה בן כאברהם אבינו, דכתיב ביה: (בראשית יח) "עפר ואפר";
לא זכתה - תחזור לעפרה!

דריש **רבא**: בשכר שאמר אברהם אבינו "ואנכי עפר ואפר", זכו
בניו לשתי מצות - אפר פרה ועפר סוטה {והאיכא נמי עפר כיסוי
הדם?!} אהתם, הכשר מצוה איכא - הנאה ליכא!

דרש **רבא**: בשכר שאמר אברהם אבינו (בראשית יד) "אם מחוט
ועד שרוך נעל", זכו בניו לשתי מצות - חוט של תכלת ורצועה של
תפלין {בשלמא רצועה של תפלין, דכתיב: (דברים כח) "וראו כל
עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך", ותניא: **ר' אליעזר הגדול** אומר:
אלו תפלין שבראש - אלא חוט של תכלת, מאי היא? אדתניא:
היה **ר' מאיר** אומר: מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין? מפני
שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד,
שנאמר: (שמות כד) "ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה
לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר", וכתב: (יחזקאל א) "כמראה
אבן ספיר דמות כסא"

משנה: אינו כותב, לא על הלוח, ולא על הנייר, ולא על (יז,ב)
הדיפתרא, אלא על המגילה, שנאמר: (במדבר ה) "בספר". ואינו
כותב, לא בקומוס, ולא בקנקנתוס, ולא בכל דבר שרושם, אלא
בדיו, שנאמר: (במדבר ה) "ומחה" - כתב שיכול למחות

גמרא: אמר **רבא**: מגילת סוטה שכתבה בלילה, פסולה. מאי
טעמא? אתיא "תורה" "תורה" - כתיב הכא: (במדבר ה) "ועשה
לה הכהן את כל התורה הזאת", וכתב התם: (דברים יז) "על פי
התורה אשר יורוך ועל המשפט" - מה משפט, ביום - אף מגילת
סוטה, ביום!

כתבה למפרע, פסולה, דכתיב: "וכתב את האלות האלה" - כי
דכתיבא; כתבה קודם שתקבל עליה שבועה, פסולה, שנאמר:
"והשביע", ואחר כך "וכתב"; כתבה איגרת, פסולה - "בספר" אמר

16 יש שאין גורסים "מאי טעמא"

מחברת סוטה - ב

רחמנא; (יח,א) כתבה על שני דפין, פסולה - ספר אחד אמר רחמנא, ולא שנים ושלשה ספרים; כתב אות אחת ומחק אות אחת, וכתב אות אחת ומחק אות אחת, פסולה, דכתיב: (במדבר ה) "ועשה לה הכהן את כל התורה הזאת"

גְּבַעֵי **רְבָא**: כתב שתי מגילות לשתי סוטות, ומחקן לתוך כוס אחד, מהו? כתיבה לשמה בעינן, והאיכא? או דילמא בעינן נמי מחיקה לשמה? גְּוַאס תמצא לומר בעינן נמי מחיקה לשמה, מחקן בשני כוסות, וחזר ועירבן, מהו? מחיקה לשמה בעינן, והאיכא? או דילמא הא לאו דידה קא שתיא, והא לאו דידה קא שתיא? גְּוַאס תמצא לומר הא לאו דידה קא שתיא, והא לאו דידה קא שתיא, חזר וחלקן, מהו? יש ברירה או אין ברירה? - תיקו!

גְּבַעֵי **רְבָא**: השקה בסיב, מהו? בשפופרת, מהו? - דרך שתיה בכך, או אין דרך שתיה בכך? - תיקו!

גְּבַעֵי **רַב אַשִּׁי**: נשפכו מהן ונשתיירו מהן, מהו? - תיקו!

אמר ר' זירא אמר **רַב**: שתי שבועות האמורות בסוטה, למה? - אחת קודם שנמחקה מגילה, ואחת לאחר שנמחקה! {מתקיף לה **רַבא**: תרוייהו קודם שנמחקה מגילה כתיבן! | <אלא אמר **רַבא**: אחת שבועה שיש עמה אלה, ואחת שבועה שאין עמה אלה! גְּהִיכִי דמי שבועה שיש עמה אלה? <אמר **רַב עמרם** אמר **רַב**: "משביעני עליך שלא נטמאת, שאם נטמאת, יבואו ביד!" {אמר **רַבא**: אלה לחודה קיימא, ושבועה לחודה קיימא! | <אלא אמר **רַבא**: "משביעני עליך שאם נטמאת יבואו ביד!" {אמר **רַב אשי**: אלה איכא - שבועה ליכא! | <אלא אמר **רַב אשי**: "משביעני עליך שלא נטמאת, ואם נטמאת, יבואו ביד!"

משנה: על מה היא אומרת "אמן אמן"? אמן על האלה, אמן על השבועה; אמן מאיש זה, אמן מאיש אחר; אמן שלא שטיתי ארוסה, ונשואה, (יח,ב) ושומרת יבם, וכנוסה; אמן שלא נטמאתי, ואם נטמאתי, יבואו בי! ר' מאיר אומר: אמן שלא נטמאתי, אמן שלא אטמא

הכל שוין שאין מתנה עמה לא על קודם שתתארס, ולא על אחר שתתגרש. נסתר לאחד¹⁷ ונטמא, ואחר כך החזירה, לא היה מתנה

17 כך לפנינו, ובמשניות "לאחר"

עמה¹⁸ - זה הכלל: כל שתבעל ולא היתה אסורה לו, לא היה מתנה עמה

גמרא: אמר **רב המנונא:** שומרת יבם שזינתה, אסורה ליבמה
גממאי? - מדקתני "שומרת יבם וכנוסה" - אי אמרת בשלמא,
אסירה - משום הכי מתנה בהדה! אלא אי אמרת לא אסירה -
היכי מתנה בהדה?! והתנן: זה הכלל: כל שאילו תיבעל ולא תהא
אסורה לו, לא היה מתנה עמה

אמרי במערבא: לית הילכתא כרב המנונא! אלא הא דקתני
"שומרת יבם וכנוסה", הא מני? ר' עקיבא היא, דאמר: אין
קידושין תופסין בחייבי לאוין, ומשוי לה כי ערוה!

גבעי **רבי ירמיה:** מהו שיתנה אדם על נישואין הראשונים? געל
נישואי אחיו, מהו? כתא שמע: זה הכלל: כל שתיבעל ולא תהא
אסורה לו, לא היה מתנה עמה - הא אסירה, הכי נמי דמתנה! -
שמע מינא!

ר' מאיר אומר: "אמן שלא נטמאתי, אמן שלא אטמא". הכל שוין
שאין מתנה עמה לא על קודם שתתארס, ולא על אחר שתתגרש
-- תניא: לא כשאמר ר' מאיר "אמן שלא אטמא", שאם תטמא,
מים בודקין אותה מעכשיו, אלא לכשתטמא, מים מערערין אותה
ובודקין אותה

גבעי **רב אשי:** מהו שיתנה אדם על נישואין האחרונים? - השתא,
מיהא, לא אסירה ליה? או דילמא זימנין דמגרש לה, והדר מהדר
לה? כתא שמע: הכל שוין שלא היה מתנה עמה לא על קודם
שתתארס, ולא על אחר שתתגרש נסתרה לאחד ונטמאת, ואחר
כך יחזירנה, לא היה מתנה - הא יחזירנה ותיטמא, הכי נמי
דמתני! - שמע מינה!

תנו רבנן: (במדבר ה) "זאת תורת הקנאות" - מלמד שהאשה
שותה ושונה. **רבי יהודה** אומר: "זאת" - שאין האשה שותה ושונה.
אמר **ר' יהודה:** מעשה, והעיד לפנינו **נחוניא חופר שיחין**, שהאשה
שותה ושונה. וקיבלנו עדותו בשני אנשים, אבל לא באיש אחד.
וחכמים אומרים: אין האשה שותה ושונה, בין באיש אחד, בין
בשני אנשים

{ותנא קמא נמי, הכתיב: "זאת"? ורבנן בתראי נמי, הא כתיב

18 כך לפנינו ובמשניות. ועיין בב"ח. ועיין גם להלן בגמרא גרסת ב"ח שם.

"תורת"?! <אמר **רבא**: באיש אחד ובוכל אחד, דכולי עלמא לא פליגי דאין האשה שותה ושונה, **(יט,א)** דכתיב: "זאת". בשני אנשים ושני בועלין, דכולי עלמא לא פליגי דהאשה שותה ושונה, דכתיב: "תורת" - כי פליגי באיש אחד ושני בועלין, בשני אנשים ובוכל אחד - תנא קמא סבר: "תורת" לרבווי כולהי; "זאת" למעוטי איש אחד ובוכל אחד. ורבנן בתראי סברי: "זאת" למעוטי כולהי; "תורת" לרבווי שני אנשים ושני בועלין. ור' יהודה: "זאת" למעוטי תרתי; "תורת" לרבות תרתי - "זאת" למעוטי תרתי: איש אחד ובוכל אחד, איש אחד ושני בועלין; "תורת" לרבווי תרתי - שני אנשים ובוכל אחד, שני אנשים ושני בועלין